

## HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN BİLİMSEL ARAŞTIRMAYA YÖNELİK TUTUMLARI VE ETKİLEYEN FAKTÖRLER

**Fatma ERSİN**

Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

[fatmaersin1@gmail.com](mailto:fatmaersin1@gmail.com), Şanlıurfa/Türkiye, 0000-0001-7851-8625

### Öz

Çalışmada amaç hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarını ve etkileyen faktörleri incelemektir. Çalışma tanımlayıcı tiptedir ve örneklemini Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde araştırma dersi alan 202 öğrenci oluşturmuştur. Verilerin analizinde bağımsız gruplarda t testi ve varyans analizi yapılmıştır. Çalışma için Üniversite etik kurulundan, kurumlardan ve katılımcılardan izin alınmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik tutum ölçeği toplam puan ortalaması  $89.45 \pm 12.08$  olarak saptanmıştır. Öğrencilerin cinsiyetinin, sınıfının, araştırma sürecine katılmayı isteme durumunun araştırmacılara yardımcı olmaya isteksizlik alt boyutunu, cinsiyetin, araştırma sürecine katılmayı isteme durumunun, bilimsel yayın okuma durumunun bilimsel araştırmalara yönelik olumsuz tutumu, sınıfın, araştırma sürecine katılmayı isteme durumunun, bilimsel yayın okuma durumunun, lisansüstü eğitim alma durumunun bilimsel araştırmalara yönelik olumlu tutumu, cinsiyetin ve lisansüstü eğitim almayı düşünme durumunun araştırmacılara yönelik olumlu tutumu etkilediği saptanmıştır ( $p < 0.05$ ). Öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının orta düzeyde söylenebilir. Bu nedenle öğrencilerin araştırmalara yönelik tutumlarını geliştirecek eğitimlerin planlanması ve bu eğitimlerde tutumları etkileyen faktörlerin dikkate alınması önerilmektedir.

**Anahtar Kelimeler:** Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum, Hemşirelik, Öğrenci.

## NURSING STUDENTS' ATTITUDES TOWARDS SCIENTIFIC RESEARCH AND AFFECTING FACTORS

### Abstract

The aim of the study is to examine the attitudes of nursing students towards scientific research and the influencing factors. The study is of descriptive type and its sample consists of 202 students taking research courses in the Nursing Department of Harran University, Faculty of Health Sciences. Independent groups t-test and variance analysis were used in the analysis of the data. Permission was obtained from the University Ethics Committee, institutions and participants for the study. The total mean score of the attitude scale towards scientific research of the students participating in the study was determined as  $89.45 \pm 12.08$ . It was determined that the students' gender, class, and willingness to participate in the research process affected the unwillingness to help researchers sub-dimension, gender, willingness to participate in the research process, and reading scientific publications affected the negative attitude towards scientific research, class, willingness to participate in the research process, reading scientific publications, and receiving postgraduate education affected the positive attitude towards scientific research, and gender and considering receiving postgraduate education affected the positive attitude towards researchers ( $p < 0.05$ ). It can be said that students' attitudes towards scientific research are at a moderate level. Therefore, it is recommended that trainings that will improve students' attitudes towards research be planned and the factors affecting attitudes be taken into consideration in these trainings.

**Keywords:** Attitude Towards Scientific Research, Nursing, Student.

## 1. GİRİŞ

Bilimsel araştırma, bilim alanında ilerlemenin en önemli katalizörüdür. Bilimsel araştırma, bilgi üretimi için kasıtlı çabaları kapsar. Ayrıca belirli bir konu içindeki bir sorunun sistematik olarak tanımlanmasını, stratejik planlamayı, titizlikle uygulanmasını, ardından sonuçlandırılmasını ve elde edilen sonuçların kapsamlı bir şekilde değerlendirilmesini içermektedir (1).

Hemşirelik alanında bilimsel araştırmanın amacı, teorik bilgiyi ileri taşımak ve aynı zamanda hemşirelik becerilerinin geliştirilmesi için sağlam bir bilimsel temel oluşturmaktır (2). Bunun yanında hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırma yönelik çabalarını geliştirmek için araştırma yöntemleri konusunda eğitilmeleri gerekmektedir. Ayrıca hemşirelik öğrencilerinin eğitimleri boyunca araştırma becerilerini geliştirmeleri ve araştırmacı kimliğini ön plana çıkarmaları beklenmektedir (3).

Hemşirelik öğrencilerinin araştırmaya eğilimlerinin artması bakımın kalitesini arttırmada ve kanıta dayalı hemşirelik uygulamalarını güçlendirmede oldukça önemlidir. Literatürde hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırmaya ilişkin tutumlarının olumlu yönde olduğu da belirtilmektedir (4-7). Ayrıca yapılan bir çalışmada hemşirelik öğrencileri klinik uygulamaların gelişmesinde araştırmanın önemli olduğunu belirtmiştir (8). Hemşirelik öğrencilerinde araştırma kültürünün kazandırılması, öğrencilerde araştırmacı tutum ve davranışının geliştirilmesi oldukça önemlidir. Bu sayede hemşirelik mesleğinin gelişmesini ve profesyonelleşmesini sağlamak, bakımın kalitesini arttırmak, hemşirelerin otonomi kazanmasını, güçlenmesini sağlamak mümkün olacaktır (9,10).

Literatürde cinsiyetin, herhangi bir araştırma sürecine dahil olma durumunun öğrencilerin araştırma tutumunu etkilemediği belirtilmiştir (11-13). Bunun yanında yapılan bir çalışmada da öğrencilerin yaşının ve cinsiyetinin araştırma tutumunu etkilediği belirtilmiştir (14).

Hemşirelerin sağlık alanındaki bilgi ve becerilerini artırmak, alandaki yetkin bireylerin sayısını artırmak ve bilimsel bilgiye ulaşma eğilimi gösteren yenilikçi profesyoneller yetiştirmek için sistematik girişimler ve uygulamalar yürütülmesi önemlidir (6). Sağlığı koruma ve geliştirmede hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırma sonuçlarının kullanımının gerekliliğini kavramaları ve bakımda araştırma sonuçlarını etkin kullanmaları gerekmektedir. Bu nedenle hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırmalara ilişkin mevcut tutumlarının saptanması öğrencilerin araştırma kültürünü geliştirecek girişimlerin planlanmasına veri tabanı oluşturacaktır.

Bu nedenle çalışmada hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik tutumları ve etkileyen faktörleri belirlemek amaçlanmıştır.

## 2. YÖNTEM

Tanımlayı tipte olan çalışmanın evrenini Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde araştırma dersi alan 3. ve 4. Sınıf öğrencileri kapsamaktadır (250 öğrenci). Çalışma Mayıs-Haziran 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Çalışmada herhangi bir örnekleme yöntemine gidilmemiş olup tüm evrene ulaşılması hedeflenmiştir. Çalışmanın örneklemini 202 öğrenci (%80.8) oluşturmuştur.

Verilerin istatistiksel analizi, Statistical Package For Social Sciences (SPSS 20.0) paket programı kullanılmıştır. Tanımlayıcı istatistiklerden sayı, yüzde, ortalama kullanılmıştır. Araştırmada Bağımsız Gruplarda t Testi, Varyans Analizi yapılmıştır. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmış olup, verilerin toplanmasında Tanıtıcı Bilgi Formu ve Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Tanıtıcı Bilgi Formu: Çalışmada kullanılan form, katılımcıların sınıfı, yaşı, cinsiyeti, gelir durumu, araştırma dersi alma, daha önce herhangi bir araştırma sürecine katılma, şu an herhangi bir

araştırma sürecine katılmayı isteme, bilimsel yayın okuma, lisansüstü eğitim almayı düşünme durumlarını içeren 9 sorudan oluşmuştur (7,13,15).

Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği (BATÖ): Ölçeği Korkmaz ve arkadaşları (2011) geliştirmiştir. Ölçek 5'li Likert tipindedir ve madde sayısı 30'dur. Ölçeğin dört alt boyutu bulunmaktadır. Bunlar: "1. araştırmacılara yardımcı olmaya isteksizlik", "2. araştırmalara yönelik olumsuz tutum", "3. araştırmalara yönelik olumlu tutum" ve "4. araştırmacılara yönelik olumlu tutum"dur. Ölçeğe yanıt olarak elde edilen puanlardaki artış, tutumda bir artış olduğunu gösterir. Birinci ve ikinci alt ölçeklerdeki tüm maddeler olumsuz ifadelerden oluşmaktadır. Üçüncü ve dördüncü alt ölçeklerde ise olumlu ifadeler yer almaktadır. Bu nedenle, Birinci ve İkinci alt ölçekten yüksek puan alınması olumsuzluğu göstermekte olup üçüncü ve dördüncü alt ölçekten yüksek puan alınması olumluluğu göstermektedir. Ölçek puanı 54-150 arasında hesaplanmaktadır. Ölçek Cronbach alfa katsayısı .80 (7) olup bu çalışmada .82 bulunmuştur.

Araştırmanın bağımlı değişkeni; Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nden alınan puan ortalamalarıdır. Araştırmanın bağımsız değişkenleri ise katılımcıların sınıfı, yaşı, cinsiyeti, gelir durumu, daha önce herhangi bir araştırma sürecine katılma, şuan herhangi bir araştırma sürecine katılmayı isteme, bilimsel yayın okuma, lisansüstü eğitim almayı düşünme durumlarıdır.

Çalışmanın için ilgili kurumdan, Harran Üniversitesi Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (25.04.2025 tarih ve E-76244175-050.04-437665 sayılı karar), ölçek yazarlarından ve katılımcılardan izin alınmıştır.

### 3. BULGULAR

**Tablo 1. Tanıtıcı Özelliklerin Dağılımı (n=202)**

| Özellikler                                         | Sayı                       | Yüzde        |
|----------------------------------------------------|----------------------------|--------------|
| <b>Yaş</b>                                         | <b>Ort.±SS: 22.07±2.46</b> |              |
| <b>Cinsiyet</b>                                    |                            |              |
| Kadın                                              | 129                        | 63.9         |
| Erkek                                              | 73                         | 36.1         |
| <b>Sınıf</b>                                       |                            |              |
| 3. Sınıf                                           | 88                         | 43.6         |
| 4. Sınıf                                           | 114                        | 56.4         |
| <b>Gelir Durumu</b>                                |                            |              |
| Gelir giderden az                                  | 99                         | 49.0         |
| Geliri gidere eşit                                 | 103                        | 51.0         |
| <b>Daha önce araştırma sürecine katılma durumu</b> |                            |              |
| Evet                                               | 60                         | 29.7         |
| Hayır                                              | 142                        | 70.3         |
| <b>Araştırma sürecine katılmayı isteme durumu</b>  |                            |              |
| Evet                                               | 100                        | 49.5         |
| Hayır                                              | 102                        | 50.5         |
| <b>Bilimsel yayın okuma durumu</b>                 |                            |              |
| Evet                                               | 117                        | 57.9         |
| Hayır                                              | 85                         | 42.1         |
| <b>Lisans üstü eğitim almayı düşünme durumu</b>    |                            |              |
| Evet                                               | 115                        | 56.9         |
| Hayır                                              | 87                         | 43.1         |
| <b>Toplam</b>                                      | <b>202</b>                 | <b>100.0</b> |

Öğrencilerin yaş ortalaması 22.07±2.46 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin %63.9'u kadın olup %56.4'ü 4. sınıfta eğitimini gördüğünü, %51'i gelirinin giderine eşit olduğunu ifade etmiştir. Çalışmaya katılan öğrencilerin %29.7'si daha önce bir araştırma sürecine katıldığını, %49.5'i

araştırma sürecine katılmayı istediğini, %57.9'u bilimsel yayın okuduğunu, %56.9'u lisansüstü eğitim almayı düşündüğünü belirtmiştir (Tablo 1).

**Tablo 2. Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı**

| Ölçek                                       | Ort. ± SS   | Min-Max Puan |
|---------------------------------------------|-------------|--------------|
| Araştırmacılara Yardımcı Olmaya İsteksizlik | 21.34±6.18  | 8.00-39.00   |
| Araştırmalara Yönelik Olumsuz Tutum         | 19.00±6.00  | 9.00-40.00   |
| Araştırmalara Yönelik Olumlu Tutum          | 25.52±4.31  | 11.00-30.00  |
| Araştırmacılara Yönelik Olumlu Tutum        | 23.58±4.59  | 9.00-30.00   |
| Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği   | 89.45±12.08 | 60.00±136.00 |

Öğrencilerin 'Araştırmacılara Yardımcı Olmaya İsteksizlik' alt boyutu puanı 21.34±6.18, 'Araştırmalara Yönelik Olumsuz Tutum' alt boyutu puanı 19.00±6.00, 'Araştırmalara Yönelik Olumlu Tutum' alt boyutu puanı 25.52±4.31, 'Araştırmacılara Yönelik Olumlu Tutum' alt boyutu puanı 23.58±4.59'dur. BATÖ puan ortalaması ise 89.45±12.08'dir (Tablo 2).

**Tablo 3. Öğrencilerin Bazı Özelliklerine Göre Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği Puan Ortalamalarının Dağılımı (n=202)**

| Özellikler                                         | Araştırmacılara Yardımcı Olmaya İsteksizlik | Bilimsel Araştırmalara Yönelik Olumsuz Tutum | Bilimsel Araştırmalara Yönelik Olumlu Tutum | Araştırmacılara Yönelik Olumlu Tutum | Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği Toplam Puan |
|----------------------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------------------------|--------------------------------------|-------------------------------------------------------|
|                                                    | Ort.±SS                                     | Ort.±SS                                      | Ort.±SS                                     | Ort.±SS                              | Ort.±SS                                               |
| <b>Cinsiyet</b>                                    |                                             |                                              |                                             |                                      |                                                       |
| Kadın                                              | 20.69±6.09                                  | 18.29±5.19                                   | 25.80±4.15                                  | 24.10±4.32                           | 88.90±10.60                                           |
| Erkek                                              | 22.47±6.21                                  | 20.26±7.08                                   | 25.02±4.57                                  | 22.65±4.94                           | 90.42±14.36                                           |
| <b>İstatistiki Değer</b>                           | <b>t=-1.982 p=0.049</b>                     | <b>t=-2.077 p=0.040</b>                      | t=1.235 p=0.218                             | <b>t=2.174 p=0.031</b>               | t=-.857 p=0.393                                       |
| <b>Sınıf</b>                                       |                                             |                                              |                                             |                                      |                                                       |
| 3. Sınıf                                           | 22.53±5.68                                  | 19.34±6.28                                   | 24.59±3.95                                  | 23.05±4.40                           | 89.52±12.43                                           |
| 4. Sınıf                                           | 20.42±6.41                                  | 18.74±5.78                                   | 26.24±4.45                                  | 23.99±4.71                           | 89.40±11.86                                           |
| <b>İstatistiki Değer</b>                           | <b>t=2.439 p=0.016</b>                      | t=.698 p=0.486                               | <b>t=-2.748 p=0.007</b>                     | t=-1.436 p=0.153                     | t=.069 p=0.945                                        |
| <b>Gelir Durumu</b>                                |                                             |                                              |                                             |                                      |                                                       |
| Gelir giderden az                                  | 21.73±6.54                                  | 19.55±6.59                                   | 25.39±4.27                                  | 23.32±4.26                           | 90.01±11.91                                           |
| Geliri gidere eşit                                 | 20.96±5.81                                  | 18.47±5.35                                   | 25.65±4.36                                  | 23.83±4.90                           | 88.92±12.28                                           |
| <b>İstatistiki Değer</b>                           | t=.892 p=0.374                              | t=1.275 p=0.204                              | t=-.422 p=0.674                             | t=-.790 p=0.431                      | t=.638 p=0.524                                        |
| <b>Daha önce araştırma sürecine katılma durumu</b> |                                             |                                              |                                             |                                      |                                                       |
| Evet                                               | 21.16±6.02                                  | 17.73±5.17                                   | 28.85±3.82                                  | 23.68±4.41                           | 88.43±10.50                                           |
| Hayır                                              | 21.41±6.26                                  | 19.54±6.25                                   | 25.38±4.50                                  | 23.54±4.68                           | 89.88±12.70                                           |
| <b>İstatistiki Değer</b>                           | t=-.261 p=0.794                             | t=-1.971 p=0.050                             | t=.696 p=0.487                              | t=.199 p=0.843                       | t=-.780 p=0.436                                       |
| <b>Araştırma sürecine katılmayı isteme durumu</b>  |                                             |                                              |                                             |                                      |                                                       |
| Evet                                               | 19.93±5.77                                  | 17.28±4.62                                   | 26.41±4.38                                  | 23.84±4.52                           | 87.46±10.05                                           |
| Hayır                                              | 22.72±6.28                                  | 20.69±6.70                                   | 24.65±4.07                                  | 23.33±4.68                           | 91.41±13.56                                           |
| <b>İstatistiki Değer</b>                           | <b>t=-3.291 p=0.001</b>                     | <b>t=-4.209 p=0.000</b>                      | <b>t=2.943 p=0.004</b>                      | t=.782 p=0.435                       | <b>t=-2.349 p=0.020</b>                               |
| <b>Bilimsel yayın okuma durumu</b>                 |                                             |                                              |                                             |                                      |                                                       |
| Evet                                               | 20.90±6.16                                  | 17.78±5.51                                   | 26.55±4.24                                  | 24.06±4.28                           | 89.31±11.51                                           |
| Hayır                                              | 21.94±6.18                                  | 20.68±6.27                                   | 24.10±4.00                                  | 22.91±4.94                           | 89.64±12.90                                           |
| <b>İstatistiki Değer</b>                           | t=-1.176 p=0.241                            | <b>t=-3.478 p=0.001</b>                      | <b>t=4.143 p=0.000</b>                      | t=1.765 p=0.086                      | t=-.192 p=0.848                                       |
| <b>Lisans üstü eğitim almayı düşünme durumu</b>    |                                             |                                              |                                             |                                      |                                                       |
| Evet                                               | 20.75±6.27                                  | 17.84±5.62                                   | 26.72±3.84                                  | 24.34±4.29                           | 89.66±11.82                                           |
| Hayır                                              | 22.11±6.00                                  | 20.54±6.17                                   | 23.94±4.40                                  | 22.57±4.81                           | 89.17±12.49                                           |
| <b>İstatistiki Değer</b>                           | t=-1.552 p=0.122                            | <b>t=-3.236 p=0.001</b>                      | <b>t=4.775 p=0.000</b>                      | <b>t=2.758 p=0.006</b>               | t=.289 p=0.773                                        |

Ort.:Ortalama, SS:Standart Sapma.

Öğrencilerin cinsiyetine (t=-1.982 p=0.049), sınıfına (t=2.439 p=0.016), araştırma sürecine katılmayı isteme durumuna (t=-3.291 p=0.001) göre Araştırmacılara Yardımcı Olmaya İsteksizlik alt

boyutu puan ortalaması arasında, cinsiyete ( $t=-2.077$   $p=0.040$ ), araştırma sürecine katılmayı isteme durumuna ( $t=-4.209$   $p=0.000$ ), bilimsel yayın okuma durumuna ( $t=-3.478$   $p=0.001$ ), lisansüstü eğitim alamayı düşünme durumuna ( $t=-3.236$   $p=0.001$ ) göre ‘Bilimsel Araştırmalara Yönelik Olumsuz Tutum’ alt boyutu puan ortalaması arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin sınıfına ( $t=-2.748$   $p=0.007$ ), araştırma sürecine katılmayı isteme durumuna ( $t=2.943$   $p=0.004$ ), bilimsel yayın okuma durumuna ( $t=4.143$   $p=0.000$ ), lisansüstü eğitim alma durumuna ( $t=4.775$   $p=0.000$ ) göre Bilimsel Araştırmalara Yönelik Olumlu Tutum alt boyutu puan ortalaması arasında, cinsiyetine ( $t=2.174$   $p=0.031$ ) ve lisansüstü eğitim almayı düşünme durumuna ( $t=2.758$   $p=0.006$ ) göre ‘Araştırmacılara Yönelik Olumlu Tutum’ alt boyutu puan ortalaması arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Bunun yanında araştırma sürecine katılmayı isteme durumuna ( $t=-2.349$   $p=0.020$ ) göre BATÖ toplam puan ortalaması arasında da anlamlı bir fark bulunmuştur (Tablo 3).

#### 4. TARTIŞMA

Çalışmada hemşirelik öğrencilerinin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumları ve etkileyen faktörler incelenmiştir. Hemşirelikte öğrenim gören öğrenciler eğitimleri süresince araştırma konusunda gerekli olan değerleri ve uygulamaları sorgulamayı öğrenirler. Bu sebeple hemşirelikte alınan eğitim bilimsel araştırmaların yapılabilmesi için gerekli olan bilgilerin ve becerilerin kazandırılmasında oldukça önemlidir (12,16).

Bu çalışmada öğrencilerin BATÖ toplam puan ortalaması  $89.45 \pm 12.08$  olarak bulunmuştur. BATÖ’nden en yüksek 150 puan alabileceği düşünüldüğünde öğrencilerin BATÖ toplam puan ortalamalarının orta düzeyde olduğu söylenebilir. Öğrencilerde yapılan bir çalışmada katılımcıların bilimsel araştırma ile ilgili tutumlarının olumlu olduğu ( $115.03 \pm 14.24$ ) belirtilmiştir (13). Özdi ve arkadaşlarının (2019) çalışmasında öğrencilerin araştırmaya yönelik olumlu tutuma sahip oldukları belirtilmiştir ( $115.87 \pm 16.16$ ) (17). Öğrenciler, gelecekte yapılacak çalışmalarda hayati bir rol oynar, bu nedenle hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırmalara yönelik tutumlarının belirlenmesinin önemli olduğu (18) düşünüldüğünde bu çalışmanın sonuçlarının ne kadar değerli olduğu bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırmaya yönelik olumlu tutuma sahip olmaları istendik ve olumlu bir sonuçtur.

Bu çalışmada öğrencilerin araştırmalara yönelik olumsuz tutum puanı  $19.00 \pm 6.00$  olarak saptanmıştır. Yapılan çalışmalarda Bilimsel Araştırmaya Yönelik Olumsuz Tutum puanı  $18.97 \pm 6.18$ ;  $22.23 \pm 6.71$ ;  $18.71 \pm 4.98$ ;  $23.87 \pm 7.25$  ve  $37.03 \pm 4.45$  olarak belirlenmiştir (6, 13,15,19,20). Ayrıca bu çalışmada öğrencilerin araştırmalara yönelik olumlu tutumlarının iyi düzeyde olduğu söylenebilir ( $25.52 \pm 4.31$ ). Yapılan çalışmalarda Bilimsel Araştırmaya Yönelik Olumlu Tutum puanı sırasıyla  $25.09 \pm 5.79$ ;  $23.50 \pm 5.81$ ;  $20.86 \pm 6.91$  ve  $25.82 \pm 4.17$  olarak belirlenmiştir (13,15,19,20).

Bu çalışmanın sonuçları incelendiğinde öğrencilerin araştırmalara yönelik olumsuz tutumlarının düşük, olumlu tutumlarının yüksek olduğu söylenebilir. Bu sonuçlarda öğrencilerin hem aldıkları araştırma dersinin hem de biyoistatistik dersinin etkili olduğu düşünülmektedir. Ayrıca bilimsel yayın okuyan ve lisansüstü eğitim almayı düşünen öğrencilerin sayısının fazla olması bilimsel araştırmalara yönelik olumlu tutumu destekler niteliktedir.

Bu çalışmada öğrencilerin cinsiyetinin, araştırma sürecine katılmayı isteme durumunun, bilimsel yayın okuma durumunun, lisansüstü eğitim almayı düşünme durumunun bilimsel araştırmaya yönelik olumsuz tutumu etkilediği belirlenmiştir. Bu çalışmaya benzer olarak yapılan bir çalışmada da cinsiyetin, bilimsel araştırma sürecine katılmaya istekli olma durumunun, lisansüstü eğitim almayı isteme durumunun bilimsel araştırmalara yönelik olumsuz tutumu etkilediği görülmüştür (6). Hemşirelerde ve hemşirelik öğrencilerinde yapılan bir çalışmada cinsiyetin bilimsel araştırmaya yönelik olumsuz tutumu etkilemediği belirtilmiştir (20).

Bu çalışmada öğrencilerin sınıfının, araştırma sürecine katılmayı isteme durumunun, bilimsel yayın okuma durumunun, lisansüstü eğitim almayı düşünme durumunun bilimsel araştırmaya yönelik olumlu tutumu etkilediği belirlenmiştir. Yapılan bir çalışmada da sınıfın, araştırmaya katılmayı

isteme durumunun, lisansüstü eğitim almayı isteme durumunun bilimsel araştırmaya yönelik olumlu tutumu etkilediği ifade edilmiştir (6).

Bu çalışmada 4. sınıfların bilimsel araştırmalar ile ilgili tutumlarının 3. Sınıflara göre daha olumlu olması farkındalıklarının da yüksek olduğunu göstermektedir. Bir araştırma sürecine katılmayı isteyenlerin, bilimsel yayın okuyanların, lisansüstü eğitim almayı düşünenlerin bilimsel araştırmalar ile ilgili tutumlarının daha iyi olması beklenen bir sonuçtur. Ayrıca lisansüstü eğitim almayı düşünen öğrencilerin araştırmacılara yönelik olumlu tutum puanlarının anlamlı bir şekilde yüksek olması öğrencilerin bilimsel araştırmalara ilgisini göstermesi açısından da önemlidir.

Bu çalışmaya benzer olarak Yılmaz ve arkadaşlarının (2020) ve Kes ve arkadaşlarının (2019) çalışmasında cinsiyetin araştırmacılara yönelik olumlu tutumu etkilediği görülmüştür (12,13). Çalışmadan elde edilen bu sonuç bilimsel yayın okuyan ve lisansüstü eğitimi almayı düşünen öğrenci sayısının yüksek olmasından kaynaklanmış olabilir.

### Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmanın tek bir merkezde gerçekleştirilmesi, örneklem sayısının az olması çalışmanın sınırlılıkları içinde yer almaktadır.

## 5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırmalara yönelik olumlu tutuma sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca hemşirelik öğrencilerinin sınıfının, araştırma sürecine katılmayı isteme durumunun, bilimsel yayın okuma ve lisansüstü eğitim almayı düşünmenin bilimsel araştırmalara yönelik olumlu tutumu etkilediği görülmektedir.

Hemşirelik müfredatlarında araştırma ve biyoistatistik derslerine daha çok ağırlık verilmesi, öğrencilerin bilimsel toplantılar konusunda farkındalıklarının artırılması, bilimsel toplantılara/araştırmalara katılmaları konusunda desteklenmeleri ve bu çalışmanın daha büyük örneklemde gerçekleştirilmesi önerilmektedir.

Ayrıca hemşire adaylarının mezuniyet sonrası araştırma kullanımları, bilimsel çalışmalara katılmaları konusunda düzenli bilimsel toplantıların yapılması faydalı olacaktır.

### Etik Beyan

#### “Hemşirelik Öğrencilerinin Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumları ve Etkileyen Faktörler” Başlıklı Makalenin Araştırma ve Etik Beyanı Bilgileri

Bu çalışma “Araştırma ve Yayın Etiği” değerlerine uygun olarak hazırlanmış ve intihal kontrol programında kontrol edilmiştir. Çalışmanın tüm sorumluluğu yazar(lar)a aittir.

|                                     |                                                                   |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| <b>Bilgilendirme</b>                | Çalışma herhangi bir yerde sunulmamış ve yayımlanmamıştır.        |
| <b>Yazar Çıkar Çatışması Beyanı</b> | Çıkar çatışması yoktur.                                           |
| <b>Finansal Destek</b>              | Finansal destek bulunmamaktadır.                                  |
| <b>Yazar Katkı Oranı Beyanı</b>     | Çalışmanın bütün aşamaları yazar tarafından gerçekleştirilmiştir. |
| <b>Teşekkür</b>                     | Çalışmayı destekleyen kurum/proje bulunmamaktadır.                |
| <b>Etik Kurul Onay Belgesi</b>      | Etik Kurul onayı alınmıştır.                                      |
| <b>Ölçek İzni</b>                   | Ölçek izni alınmıştır.                                            |

## KAYNAKÇA

1. Barker C, Pistrang N, Elliott R. 2015. Research methods in clinical psychology. Research Methods in Clinical Psychology. <https://doi.org/10.1002/9781119154082>.
2. International Council of Nurses, 2020. Guidelines on Advanced Practice Nursing 2020



3. Ferguson SL, Al Rifai F, Maay'a M, Nguyen LB, Qureshi K, Tse AM, Casken J, Parsons T, Shannon M, Napa MD, Samson-Langidrik M, Jeadrik G. 2016. The ICN leadership for change™ programme – 20 years of growing influence. *Int. Nurs. Rev.* 2016;63:15–25.
4. Gürdoğan EP, Kınıcı E, Aksoy B. The relationship between awareness and attitudes towards research and developments and academic motivation levels in nursing students. *Journal of Higher Education and Science.* 2021;11:339–347.
5. Halabi J. Attitudes of Saudi nursing students toward nursing research. *Saudi J Health Sci.* 2016;5:118.
6. Kudubes AA, Kılıc HS. The effect of nursing students' attitudes towards scientific research and related factors on individual innovativeness profiles. *Nurse Education Today.* 2023;144:106462.
7. Korkmaz Ö, Şahin A, Yeşil R. Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutum Ölçeği geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *İlköğretim Online.* 2011;10:961-973.
8. Ax S, Kincade E. Nursing students' perceptions of research: usefulness, implementation and training. *Journal of Advanced Nursing.* 2001;35:161–170.
9. Saracaloğlu AS. Lisansüstü öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri, araştırma kaygıları ve tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.* 2008;5(2):179-208.
10. Unrau YA, Beck AR. Increasing research self-efficacy among students in professional academic programs. *Innovative Higher Education.* 2004; 28(3):187-204.
11. Çelik S, Önder G, Durmaz K, Yurdusever Y, Uysal N. Hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı ve tutumlarının belirlenmesi. *HSP.* 2014;1(2):23-31.
12. Kes D, Öztürk Şahin Ö. Hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı ve tutumlarının belirlenmesi, *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi.* 2019;4(1):68-78.
13. Yılmaz D, İflazoğlu B, Uzelli Yılmaz D. İntörn hemşirelik öğrencilerinin bilimsel araştırma yapmaya yönelik tutumlarının belirlenmesi. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi.* 2020;3(1):27-35.
14. Alfakı M. Factors Affecting Attitude towards research among nursing students: a cross-sectional survey from Taif, Saudi Arabia. *Journal of Clinical and Diagnostic Research.* 2024;18(4):LC18-LC21.
15. Çağlar M, Saray B, Şengül D. Nursing students' barriers to research. *J. Hacet. Univ. Fac. Nurs.* 2020;7:41–47.
16. Gerçek E, Okursoy A, Dal N. Awareness and attitudes of Turkish nursing students towards research and development in nursing. *Nurse Education Today.* 2016;46:50-56.
17. Özdiş K, Özcan A, Muz G, Turaç N. Hemşirelik öğrencilerinin araştırma ve gelişmelere karşı farkındalık tutumları ve eleştirel düşünme becerileri. *Türkiye Klinikleri J Nurs Sci.* 2019;11:109-119.
18. Ulaş Karaahmetoğlu G, Kütahyalıoğlu NS. Registered nurses' and nursing students' attitudes towards scientific research: A cross-sectional study. *J Nursology.* 2024;27(1):79-87.
19. Aktas D, Sançar B. The relationship between the nursing students' attitudes toward scientific research and their levels of academic self-efficacy. *Celal Bayar University Health Sciences Institute Journal.* 2021;8:17–22.
20. Karaahmetolu GU. Anxiety and attitudes of nursing students to do scientific research. *ERÜ Faculty of Health Sciences Journal.* 2021;8:9–18.